Sebze ve Meyvelerin Ticareti Uyulması Gereken Standartlar 29.06.2021

T.C. - 29.06.2021 Tarihli 32526 Sayılı Resmi Gazete - Sebze ve Meyvelerin Ticareti Uyulması Gereken Standartlar 29.06.2021

29.06.2021 Tarihli 32526 Sayılı Resmi Gazete

TEBLİĞ

Ticaret Bakanlığından:

SEBZE VE MEYVELERİN TOPTAN VE PERAKENDE TİCARETİNDE UYULMASI GEREKEN STANDARTLAR HAKKINDA TEBLİĞ

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, 11/3/2010 tarihli ve 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun uyarınca malların toptan ve perakende ticaretinde uyulması gereken standartlara ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ; malların ambalajlanmasında, taşınmasında, depolanmasında ve perakende satışa sunulmasında uyulması gereken standartlara ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ, 5957 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin beşinci fıkrası ile 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğde geçen;

a) Ambalaj: İçerisinde yer alan malı, üreticiden tüketiciye geçiş aşamasında bir arada tutan, malın yapısına ve şekline göre en iyi şekilde koruyan, yüklenip-boşaltılmasını, taşınmasını ve depolanmasını kolaylaştıran kağıt, plastik, ahşap, metal veya bu malzemelerin kombinasyonundan oluşan malzemeden imal edilmiş taşıma kaplarını,

b) ATP: Bozulabilir Gıda Maddelerinin Uluslararası Taşımacılığı ve Bu Taşımacılık Faaliyetinde Kullanılacak Özel Ekipmana İlişkin Anlaşmayı,

c) Bakanlık: Ticaret Bakanlığını,

ç) Büyük mağaza: Hangi ad altında olursa olsun, tüketim mallarının kısmen veya tamamen perakende satışının yapıldığı, en az dört yüz metrekare satış alanına sahip işletmeyi,

d) Frigorifik araç: Malların nakliye sırasında dış ortam şartlarından etkilenmemeleri için, dış ortam sıcaklığına bağlı olarak soğutucu ve/veya ısıtıcı mekanik cihazlar takılmak suretiyle belirli sıcaklık ve nem koşullarını sağlayan yalıtımlı ekipmana sahip vasıtaları,

e) Mal: 28/10/2016 tarihli ve 29871 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Toptancı Halinde veya Hale Bildirilerek İşlem Görecek Mallar Hakkında Tebliğ ekindeki listede yer alan sebze ve meyveleri,

f) Perakendeci: Malları toptan temin ederek doğrudan tüketicilere perakende olarak satan kişileri,

g) Soğuk zincir: Ek-1’de yer alan malların üretim yerinden itibaren soğutularak muhafaza sıcaklığına ulaştırılması ve bu sıcaklığın nihai tüketiciye ulaşana kadar geçen tüm aşamalarda muhafaza edilmesini,

ğ) Soğuk hava deposu: Malların normal şartlarda saklanabilir sürelerinden daha uzun süre saklanabilmesi için ihtiyaca uygun şartlarda soğutulan ve nem durumu kontrol edilen, dış atmosferden ısı ve nem kazancına karşı yalıtılmış alanları,

h) Tek kullanımlık ambalaj: 5/4/2018 tarihli ve 30382 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemelere Dair Yönetmelik ile söz konusu Yönetmelik uyarınca yürürlüğe konulan düzenlemelere uygun şekilde tek bir kullanım için üretilen ve bir kez kullanılan ambalajları,

ı) Tekrar kullanılabilir ambalaj: Türk Gıda Kodeksi Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemelere Dair Yönetmelik ile söz konusu Yönetmelik uyarınca yürürlüğe konulan düzenlemelere uygun şekilde üretilen ve birden çok kez kullanılan ambalajları,

i) Toptancı hali: 5957 sayılı Kanunda yer alan asgarî koşulları taşıyan projeler çerçevesinde belediyeler ile gerçek veya tüzel kişiler tarafından kurulan, malların ayrı ayrı yahut birlikte toptan alım ve satımı ile kaydının yapıldığı yerleri,

j) Zincir mağaza: Benzer çeşitlilikteki tüketim mallarının hangi ad altında olursa olsun kısmen veya tamamen perakende satışının yapıldığı, aynı gerçek veya tüzel kişi sahipliğinde bir merkeze bağlı olarak faaliyet gösteren; içlerinden en az biri büyük mağaza niteliğini taşıyan en az beş şubeye sahip işletmeyi veya her biri dört yüz metrekarenin altında satış alanına sahip en az on şubesi bulunan işletmeyi,

ifade eder.

Ambalajlama standartları

MADDE 5 – (1) Malların ambalajlanmasında tek kullanımlık veya tekrar kullanılabilir ambalajlar kullanılır.

(2) Mallar uygun şartlarda korunması ve taşınması sağlanacak şekilde ambalajlanır. Ambalajlar bütün yabancı maddelerden arındırılır.

(3) Tek kullanımlık ambalajlar (80x120, 100x120 veya 60x80) cm boyutlarındaki paletlere tam yerleştirilebilecek uygun ebatlarda olur.

(4) Tekrar kullanılabilir ambalajlar (80x120 veya 60x80) cm boyutlarındaki paletlere tam yerleştirilebilecek şekilde (60x40) cm, (40x30) cm, (40x40) cm ve (30x20) cm taban ebatlarında olur.

(5) Tekrar kullanılabilir ambalajlar her kullanımda gıda güvenilirliğine uygun olarak dezenfekte edilir.

(6) Dolu ambalajlar en fazla 30 kg ağırlığında olur.

Balkabağı, beyaz lahana, karpuz ve kavunların ambalajlanmasında bu maddenin üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı fıkra hükümleri, patates, kuru soğan ve tatlı patateslerin

ambalajlanmasında ise bu maddenin üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkra hükümleri uygulanmayabilir. **(Değişik: RG-09.01.2025-32777)** {tooltip}{end-texte} **Eski hali;** (7) Balkabağı, beyaz lahana, karpuz, kavun, patates, kuru soğan ve tatlı patateslerin ambalajlanmasında bu maddenin üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı fıkra hükümleri uygulanmayabilir. {end-tooltip}

Bu halde;

a) Balkabağı, beyaz lahana, karpuz ve kavunlara yönelik ambalajlar; kasa, kutu veya sepet şeklinde olup, (80x120, 100x120 veya 60x80) cm boyutlarındaki paletlere uygun ölçülerde olur.

b) Patates, kuru soğan ve tatlı patateslere yönelik ambalajlar; file, jüt çuval, torba, kasa veya kutu şeklinde olur. **(Değişik: RG-09.01.2025-32777)** {tooltip}{end-texte} **Eski hali;** b) Patates, kuru soğan ve tatlı patateslere yönelik ambalajlar; file, jüt çuval, torba, kasa veya kutu şeklinde ~~olup en fazla 50 kg ağırlığında~~ olur. {end-tooltip}

(8) Üreticilerin, ürettikleri malları perakende olarak doğrudan tüketicilere satması durumunda, satılan bu mallar hakkında bu maddenin ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı fıkra hükümleri uygulanmaz.

(9) Ek-1'de yer alan malların taşınmasında kullanılacak ambalajlar soğuk zincire uygun olur.

(10) Malların ambalajlanmasına dair bu Tebliğde düzenlenmeyen hususlarda Türk Standartları Enstitüsünün ilgili standartları/kriterleri uygulanır.

Taşıma standartları

MADDE 6 – (1) Ek-1'de yer alan mallar soğuk zincirde taşınır.

(2) Ek-1'de yer alan mallar, soğutulduktan sonra palet kullanımına uygun frigorifik araçlarla taşınır. Bu malların üretim yerindeki toptancı haline veya tasnifleme, ambalajlama ya da ön soğutma tesisine taşınmasında kapalı ya da tenteli taşıma araçları kullanılır.

(3) İkinci fıkra dışında kalan malların taşınmasında kapalı ya da tenteli taşıma araçları kullanılır.

(4) Farklı malların aynı araçlarda taşınması esnasında malların birbirlerine zarar vermelerini engelleyecek önlemlerin alınması gereklidir.

(5) Esnaf ve sanatkârlar odalarına kayıtlı perakendecilerce perakende satılmak üzere üreticilerden veya toptancı hallerinden satın alınan mallar ile üreticilerce perakende olarak doğrudan tüketicilere satılan malların taşınmasında birinci ve ikinci fıkra hükümleri uygulanmaz.

(6) Frigorifik araçlarla yapılacak taşımada kullanılan araç ve ekipmanlar aşağıda belirtilen şartları sağlar:

a) Yalıtımlı ekipmanın iç ve dış yüzeyinde herhangi bir yıpranma, delinme veya çatlak bulunmaz. Kapıları kapatıldığı zaman yalıtımlı ekipman içine herhangi bir ışık sızıntısı olmaz.

b) Yalıtımlı ekipmanın iç sıcaklığını 0 - 15 ^{o}C arasında tutabilecek mekanik cihazlar bulunur. Sıcaklık değerlerinde +2 oC tolerans uygulanır.

c) Yalıtımlı ekipmanda sıcaklık takip cihazı bulunur.

ç) Frigorifik araçların bu Tebliğde belirtilen şartlara uygunluğu Türk Standartları Enstitüsü tarafından 3 yıllık periyotlarda muayene ve test edilerek belgelendirilir.

(7) ATP uygunluk belgesine sahip mekanik soğutmalı araçların; soğutma/ısıtma ekipmanı ile sıcaklık takip cihazının bulunması koşuluyla, bu maddedeki şartları sağladığı kabul edilir.

(8) Malların taşınmasına dair bu Tebliğde düzenlenmeyen hususlarda Türk Standartları Enstitüsünün ilgili standartları/kriterleri uygulanır.

(9) Malların ambalajlanması, depolanması, taşınması ve perakende satışında 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa ve söz konusu Kanuna dayanılarak hazırlanmış yönetmeliklerce belirlenen hususlara uygun olup olmadığına ilişkin resmi kontrollerde Tarım ve Orman Bakanlığının yetkileri saklıdır.

Depolama standartları

MADDE 7 – (1) Ek-1’de yer alan mallar soğuk hava depolarında depolanır. Diğer mallar ise bozulma veya kalite kaybına sebep olmayacak uygun sıcaklık ve bağıl nem ortamlarına sahip alanlarda muhafaza edilir.

(2) Ek-1’de yer alan malların depolanacağı soğuk hava depolarının ve diğer malların bozulmasına veya kalite kaybına sebep olmayacak uygun sıcaklık ve bağıl nem ortamlarına sahip alanların nitelikleri ile buralarda yapılacak depolama faaliyetine ilişkin iş ve işlemlere yönelik olarak mal

bazında depolamalarda Türk Standartları Enstitüsünce belirlenmiş olan standartlar/kriterler uygulanır.

(3) Malların depolanacağı soğuk hava depolarının Türk Standartları Enstitüsünce TS 9048 standardına göre Hizmet Yeri Yeterlilik Belgesinin (TSE-HYB) bulunması gereklidir.

(4) Malların depolanacağı soğuk hava depolarının 5996 sayılı Kanuna uygun olarak Tarım ve Orman Bakanlığından "İşletme Kayıt Belgesi" almış olması gerekir.

Perakende satış noktaları standartları

MADDE 8 – (1) Ek-1'de yer alan mallar büyük mağaza ve zincir mağazalarda soğutuculu reyonlarda satışa sunulur.

(2) Mallar, büyük mağaza ve zincir mağazalarda kapalı alanların dışında satılamaz. Ancak, Ek-2'de yer alan mallar, belirtilen aylarda olumsuz hava koşullarından etkilenmeyecek şekilde gerekli tedbirlerin alınması kaydıyla kapalı alanların dışında da satılabilir.

Yürürlükten kaldırılan tebliğ

MADDE 9 – (1) 3/10/2017 tarihli ve 30199 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sebze ve Meyvelerin Toptan ve Perakende Ticaretinde Uyulması Gereken Standart Uygulamalara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 10 – (1) Bu Tebliğin;

a) 9 uncu, 10 uncu ve 11 inci maddeleri yayımı tarihinde,

b) Diğer maddeleri ise 1/7/2022 tarihinde,

yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

Ek-1

SOĞUK ZİNCİRE TABİ ÜRÜNLER LİSTESİ

1 AHUDUDU (FRAMBUAZ) 2 BÖĞÜRTLEN 3 ÇİLEK 4 DUT 5 ERİK 6 FRENK ÜZÜMÜ 7 İNCİR 8 KABAK ÇİÇEĞİ 9 KAYISI 10 KIZILCIK 11 KİRAZ 12 KUŞKONMAZ 13 MANGO 14 MANGOSTAN 15 MANTAR 16 MERSİN(YABAN MERSİNİ) 17 NEKTARİN 18 PASSIONFRUIT (ÇARKIFELEK) 19 PİTAHAYA (EJDER MEYVESİ) 20 SOYA FİLİZİ 21 ŞEFTALİ 22 TRABZON HURMASI (CENNET ELMASI) 23 ÜZÜM 24 VİŞNE 25 YENİ DÜNYA (MALTA ERİĞİ) 26 ZERDALİ

BÜYÜK MAĞAZA VE ZİNCİR MAĞAZALARDA MEVSİME GÖRE AÇIK ALANDA SATILABİLECEK ÜRÜNLER LİSTESİ

YIL BOYU AÇIK ALANDA SATILABİLECEK ÜRÜNLER

1 BALKABAĞI 2 BEYAZ LAHANA 3 KARPUZ 4 KAVUN 5 KESTANE 6 MISIR, TAZE 7 MUZ 8 NOHUT, TAZE 9 PATATES 10 SARIMSAK, KURU 11 SOĞAN, KURU 12 TATLI PATATES 13 ÜVEZ 14 YER ELMASI 15 YEŞİL KABUKLU FINDIK 16 ZENCEFİL 17 BADEM **EKİM - KASIM - ARALIK – OCAK – ŞUBAT - MART AYLARINDA AÇIK ALANDA SATILABİLECEK ÜRÜNLER** 1 GREYFURT 2 LİMON 3 MANDALİNA 4 NAR 5 PORTAKAL 6 TURUNÇ 7 ELMA 8 ARMUT 9 AYVA **Resmi Gazete İçin Tıklayınız.** **Mevzuatlara Dönmek İçin Tıklayınız.**